

Bijlage 1 Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV): regels

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt als volgt gewijzigd:

A.

Artikel 3.16, wordt als volgt gewijzigd:

1.

onderdeel e. komt te luiden:

- e. het varen met een watervoertuig, zoals motorboot of waterscooter, sneller dan 9 km/u.

2.

Onderdeel f vervalt.

B.

Na artikel 7.41a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7.41aa (toekomstbestendig bouwen van woningen)

1. Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling met 12 woningen of meer mogelijk maakt, betreft daarbij de mogelijkheden en kansen voor toekomstbestendig bouwen.
2. De volgende aspecten van toekomstbestendig bouwen worden in onderlinge samenhang betrokken:
  - a. de risico's van klimaatverandering;
  - b. de energiehuishouding van de gebouwen, met name het gebruik en de opwekking van energie;
  - c. de toepassing van circulaire of biobased grondstoffen of producten;
  - d. de mogelijkheden om de emissies van NO_x en CO₂ te beperken in de bouw- en gebruiksfase;
  - e. het reduceren van drinkwatergebruik door waterbesparende maatregelen te treffen;
  - f. het versterken van de biodiversiteit; en
  - g. het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving.

C.

Artikel 7.43g wordt als volgt gewijzigd.

1

De titel komt te luiden:

7.43g (compensatie weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen)

2.

“belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad of karakteristieke landschapselementen” wordt vervangen door:

“belangrijke weidevogelgebieden of karakteristieke landschapselementen”.

D.

De aanhef van artikel 7.43i komt te luiden:

Een omgevingsplan voor een recreatiegebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan voorzien in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij zo nodig aanvullende maatregelen worden getroffen als bedoeld in artikel 7.43e, voor zover:

E.

Artikel 7.44 komt te luiden:

Artikel 7.44 (afgestemde regionale behoefte)

Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen, bedrijventerreinen of kantoren mogelijk maakt, houdt rekening met de op de behoefteramingen van gedeputeerde staten gebaseerde regionale afgestemde behoefte aan deze ontwikkeling. De regionaal afgestemde behoefte kan blijken uit een geheel of gedeeltelijke instemming met regionale bestuurlijke afspraken door gedeputeerde staten of uit een door gedeputeerde staten openbaar gemaakt document.

F.

Artikel 7.45a vervalt.

G.

Artikel 7.45h komt te luiden:

Artikel 7.45h (functiemenging en meervoudig ruimtegebruik)

Een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor de functies wonen of bedrijven, houdt rekening met de mogelijkheden voor functiemenging en meervoudig ruimtegebruik.

H.

Na paragraaf § 7.3.8. wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 7.3.8a Wonen

Artikel 7.47a (voldoende sociale huurwoningen)

1. Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling met 12 woningen of meer mogelijk maakt voorziet in voldoende sociale huurwoningen, zijnde huurwoningen met een aanvangsprijs onder de grens, bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag, die minimaal 25 jaar in stand worden gehouden en via een woonruimteverdeelsysteem worden verhuurd. Onder voldoende wordt in ieder geval verstaan 30% sociale huurwoningen of wat hierover is vastgelegd in de afgestemde regionale behoefte als bedoeld in artikel 7.44.
2. Een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid gaat in de motivering in op:

- a. welke wijze de nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in voldoende sociale huurwoningen en hoe die stedelijke ontwikkeling bijdraagt aan het streven naar minimaal 30% sociale huur in de woningvoorraad per gemeente;
  - b. het aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad van de gemeente en het effect van de stedelijke ontwikkeling op dit aandeel; en
  - c. het aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad in bezit bij corporaties en het effect van de stedelijke ontwikkeling op dit aandeel.
3. Als over het aandeel sociale huurwoningen in een nieuwe stedelijke ontwikkeling regionale bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, waarmee gedeputeerde staten hebben ingestemd, dan kan de motivering bedoeld in het tweede lid, bestaan uit een verwijzing naar die afspraken.

Artikel 7.47b (voldoende betaalbare woningbouw)

1. Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen mogelijk maakt voorziet in voldoende betaalbare woningbouw. Onder voldoende wordt in ieder geval verstaan 2/3 betaalbare woningbouw of wat hierover is vastgelegd in de afgestemde regionale behoefte als bedoeld in artikel 7.44.
2. Een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid gaat in de motivering in op welke wijze de nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in voldoende betaalbare woningbouw en hoe die stedelijke ontwikkeling bijdraagt aan 2/3 betaalbare woningbouw.
3. Als over het aandeel betaalbare woningbouw regionale bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, waarmee gedeputeerde staten hebben ingestemd, dan kan de motivering bedoeld in het tweede lid, bestaan uit een verwijzing naar die afspraken.

Artikel 7.47c (overgangsrecht)

Paragraaf 7.3.8a is niet van toepassing als:

- a. een omgevingsplan in ontwerp is vastgesteld vóór de inwerkingtreding van deze paragraaf; of
- b. ten behoeve van de nieuwe stedelijke ontwikkeling een overeenkomst als bedoeld in artikel 13.13 van de Omgevingswet is aangegaan vóór 14 maart 2023.

I.

Artikel 7.48, tweede lid, onderdeel a, komt te luiden:

- a. de ontwikkeling is in overeenstemming met het in bijlage IX, onder C, beschreven ontwikkelingsperspectief voor de daarin benoemde te consolideren, te herpositioneren centra, te optimaliseren centra en de overige centra;

J.

Artikel 7.49, derde lid, onderdeel a, komt te luiden:

- a. ten hoogste 20% van het netto-verkoopvloeroppervlakte met een maximum van 500 m² wordt voor de verkoop van het nevenassortiment gebruikt; en

K.

In artikel 7.51b wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Bedrijventerreinen, niet te transformeren, zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

L.

Artikel 7.52 wordt als volgt gewijzigd:

1.

Onder vernumming van het tweede tot en met het achtste lid tot vierde tot en met tiende lid, worden twee leden ingevoegd, luidende:

2. Voor zover het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft op een nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein waar ruimte kan worden geboden aan bedrijven die passen binnen geluidruimte zone 2 of geurruimte zone 2 of milieucategorie 3, wordt het toelaten van bedrijven uitgesloten die passen in geluidruimte zone 1 en geurruimte zone 1 of milieucategorie 1 en 2.
3. In afwijking van het tweede lid kunnen bedrijven die passen in geluidruimtezone 1 en geurruimte zone 1 of milieucategorie 1 en 2, worden toegelaten als dat nodig is voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2.

In het zesde lid (nieuw) wordt "tweede lid" vervangen door "vierde lid".

3.

In het zesde lid (nieuw) wordt "transformatie" vervangen door "wijziging".

4.

In de aanhef van het zevende lid (nieuw) wordt "vierde lid" vervangen door "zesde lid".

5.

Het zevende lid, onderdeel a, '(nieuw) komt als volgt te luiden:

- a. een bedrijventerrein met een in een milieuzonering vastgelegde gebruiksruimte voor geluid en geur van een geluidruimtezone 2 en een geurruimte zone 2, of milieucategorie 3, en een oppervlakte van meer dan 1 hectare;

6.

In het achtste (nieuw) en negende lid (nieuw), wordt "vierde en vijfde lid" vervangen door "zesde en zevende lid".

7.

Het tiende lid (nieuw) komt te luiden:

Compensatie van het feitelijke gebruik en vierkante meters voor vierkante meters is mogelijk, mits het gaat om locaties die door gedeputeerde staten zijn aanvaard in een regionale bedrijventerreinvisie en wordt voldaan aan de in die visie vastgelegde evenwichtige balans in vraag en aanbod.

7.

Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

11. In afwijking van het zesde tot en met tiende lid zijn nieuwe woningen of transformatie naar woningbouw uitgesloten op bedrijventerreinen met de aanduiding 'bedrijventerrein, niet te transformeren'.

M.

In artikel 7.52a wordt een lid ingevoegd, onder vernummering van het tweede lid tot het derde lid, luidende:

In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een grote ruimtevrager toelaten op een locatie buiten een cluster voor grote ruimtevrager, als die locatie met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geschikter is. Bij de locatiekeuze wordt in ieder geval rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit en efficiënt gebruik van de bestaande infrastructuur, energie, water en ruimte.

N.

Paragraaf 7.3.17 komt te luiden.

§ 7.3.17 Werelderfgoed

Artikel 7.64 (aanwijzing en geometrische begrenzing van werelderfgoed)

1. Werelderfgoed Hollandse Waterlinies is de locatie bekend als de vroegere verdedigingslijnen van Holland en bestaat onder andere uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, die van Muiden naar Woudrichem loopt en eindigt bij Werkendam en die is gelegen op het grondgebied van de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Brabant als bedoeld in artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en waarvan de geometrische begrenzing van het Zuid-Hollandse deel is vastgelegd in bijlage II.
2. Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, onderverdeeld in Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes Kernzone 1, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes Kernzone 2 en Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes Bufferzone, is de locatie bekend als een serie van archeologische monumenten van de vroegere Romeinse rijksgrens, die van Katwijk aan Zee tot in Remagen over de grens met Duitsland loopt over het grondgebied van de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland en de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts als bedoeld in artikel 7.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en waarvan de geometrische begrenzing van het Zuid-Hollandse deel is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.65 (kernkwaliteiten werelderfgoed)

In aanvulling op artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn kernkwaliteiten van de werelderfgoederen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Neder-Germaanse Limes de in het belang van het

behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed in bijlage IX, onder E beschreven essentiële kenmerken van het aanwezige landschap en cultureel erfgoed.

Artikel 7.66 (geen aantasting kernkwaliteiten werelderfgoederen)

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op de werelderfgoederen Hollandse Waterlinies of Neder-Germaanse Limes, laat het omgevingsplan geen activiteiten toe die de kernkwaliteiten, bedoeld in artikel 7.65, aantasten.

Artikel 7.67 (aanwijzing en geometrische begrenzing van gebieden binnen de Neder-Germaanse Limes)

1. Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 1, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.
2. Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.
3. Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.
4. Het gebied Neder-Germaanse Limes verwachtingszone, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.67a (motivering behoud en versterking kernkwaliteiten)

Een motivering van een omgevingsplan voor een locatie binnen Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 1, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone en Werelderfgoed Hollandse waterlinies bevat:

- a. een beschrijving van de wijze waarop de kernkwaliteiten van het werelderfgoed worden behouden of versterkt; en
- b. een beschrijving van de wijze waarop de cultuurhistorische waarde wordt behouden of versterkt.

Artikel 7.68 (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2)

1. Een omgevingsplan voor Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, bevat regels die de bekende archeologische waarden beschermen.
2. De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:
  - a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
  - b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
  - c. de grond al eerder is geroerd.
3. In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden 'ex situ' toelaten, als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

Artikel 7.68a (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone)

1. Een omgevingsplan voor Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone, bevat regels die de verwachte archeologische waarden beschermen.

2. De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond voor een oppervlakte van meer dan 100 m² en dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:
  - a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
  - b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
  - c. de grond al eerder is geroerd.
3. In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden 'ex situ' toelaten, als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

Artikel 7.68b (bescherming archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes verwachtingszone)

1. Een omgevingsplan voor Neder-Germaanse Limes verwachtingszone, bevat regels die de verwachte archeologische waarden beschermen.
2. De regels, bedoeld in het eerste lid voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond voor een oppervlakte van meer dan 100 m² en dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:
  - a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
  - b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
  - c. de grond al eerder is geroerd.
3. In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan gezag het behoud van de archeologische waarden 'ex situ' toelaten, als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

O.

Paragraaf 7.3.18 komt als volgt te luiden.

§ 7.3.18 Archeologie

Artikel 7.69 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden met bekende archeologische waarden)

Gebieden met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde, zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.70 (bescherming bekende archeologische waarden)

1. Een omgevingsplan voor een gebied met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde bevat regels die de bekende archeologische waarden beschermen.
2. De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond voor een oppervlakte van meer dan 100 m² en dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:
  - a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
  - b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of

- c. de grond al eerder is geroerd.
3. In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden 'ex situ', toelaten als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

P.

Het eerste lid van artikel 7.76a komt als volgt te luiden:

1. Dit artikel is van toepassing op een nieuw zonneveld met een oppervlakte van meer dan 500 m² buiten bestaand stads- en dorpsgebied.

Q.

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische volgorde worden de volgende begrippen ingevoegd:

betaalbare woningbouw: huurwoningen met een huur tot aan 1000 euro per maand (prijspeil 2022) en koopwoningen tot een maximumgrens van 355.00 euro;

sociale huurwoningen: woningen als bedoeld in artikel 5.161c van het Bkl;

woningvoorraad: het totaal aan woningen in een gemeenten dat is gerealiseerd of waarvoor vergunning is verleend;

2. Het begrip "grote ruimtevragers" komt te luiden:

grote ruimtevragers: bedrijfsfuncties die zijn gehuisvest in een samenhangend gebouwencomplex op een bouwwerkperceel van 3 hectare of meer;

R.

In Bijlage II wordt de tabel als volgt gewijzigd:

1. In categorie Artikel 2.11, eerste lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/natuurnetwerk_Nederland@2023-10-02;6
2. In categorie Artikel 2.11, tweede lid, onder a, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/natuurnetwerk_Nederland_bestaande_en_nieuwe_natuur@2023-10-02;6
3. In categorie Artikel 2.13 komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/regionale_waterkering@2023-10-02;6
4. In categorie Artikel 7.42, tweede lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/gebied_met_beschermingscategorie_2@2023-10-02;6
5. In categorie Artikel 7.42, vijfde lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/recreatiegebied@2023-10-02;6
6. In categorie Artikel 7.46, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/grote_buitenstedelijke_bouwlocatie@2023-10-02;6
7. In categorie Artikel 7.51b, eerste lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/bedrijventerrein/nld@2023-10-02;6

8. In categorie Artikel 7.51b, tweede lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/watergebonden_bedrijventerrein/nld@2023-10-02;6
9. In de op artikel opvolgend genummerde rangschikking wordt de verwijzing naar geo-informatieobject ingevoegd , luidende:

Artikel 7.51b, vierde lid	Geometrische begrenzing bedrijventerrein, niet te transformeren
	Exact
	/join/id/regdata/pv28/2023/bedrijventerrein_niet_te_transformeren/nld@2023-10-02;6

10. In categorie Artikel 7.64, eerste lid, komt in kolom 2 de eerste rij te luiden:
Geometrische begrenzing Werelderfgoed Hollandse Waterlinies
11. In categorie Artikel 7.64, eerste lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/Werelderfgoed_Hollandse_Waterlinies@2023-10-02;6
12. In categorie Artikel 7.64, tweede lid, komt in kolom 2 de eerste rij te luiden:
Geometrische begrenzing Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes
13. In categorie Artikel 7.64, tweede lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/Werelderfgoed_Neder-Germaanse_Limes@2023-10-02;6
14. In categorie Artikel 7.67, eerste lid, komt in kolom 2 de eerste rij te luiden:
Geometrische begrenzing Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, kernzone
15. In categorie Artikel 7.67, eerste lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/Werelderfgoed_Neder-Germaanse_Limes_kernzone@2023-10-02;6
16. In categorie Artikel 7.67, tweede lid, komt in kolom 2 de eerste rij te luiden:
Geometrische begrenzing Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, bufferzone
17. In categorie Artikel 7.67, tweede lid, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2023/Werelderfgoed_Neder-Germaanse_Limes_bufferzone@2023-10-02;6
18. In de op artikel opvolgend genummerde rangschikking wordt de verwijzing naar geo-informatieobject ingevoegd , luidende:

Artikel 7.67, derde lid	Geometrische begrenzing Neder-Germaanse Limes, verwachtingenzone
	Exact
	/join/id/regdata/pv28/2023/Neder-Germaanse_Limes_verwachtingenzone@2023-10-02;6

19. In categorie Artikel 7.75, komt in kolom 2 de derde rij te luiden:
/join/id/regdata/pv28/2022/locatie_voor_windenergie@2023-10-02;6

S.

Bijlage IX, wordt als volgt gewijzigd:

1.

Tabel 1 van onderdeel B wordt als volgt gewijzigd.

- a. In het tabeldeel "Haaglanden" wordt de volgende woningbouwlocatie Dwarskade ingevoegd, met de volgende aanduidingen in de kolommen:
kolom gemeente: Pijnacker-Noordorp

- kolom plaats: Nootdorp
kolom naam locatie: Dwarskade
kolom bruto opp in ha: 44
- b. In het tabeldeel "Midden-Holland" wordt de volgende woningbouwlocatie De Groendijck Zuid ingevoegd, met de volgende aanduidingen in de kolommen:
kolom gemeente: Bodegraven-Reeuwijk
kolom plaats: Driebruggen
kolom naam locatie: De Groendijck Zuid
kolom bruto opp in ha: 5
- c. In het tabeldeel 'Goeree-Overflakkee wordt in de kolom naam locatie "onbekend" vervangen door "Nieuwe Oostdijk fase 2 en 3".

2.

Tabel 2 van onderdeel B wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het tabeldeel "Regio Rotterdam" wordt ingevoegd bedrijventerrein Uitbreiding Tuinderij Vers, met in de kolommen de volgende aanduidingen:
kolom gemeente: Voorne aan Zee;
kolom plaats: Brielle;
kolom naam locatie: Uitbreiding Tuinderij Vers;
kolom bruto opp in ha: 3;
- b. In het tabeldeel "Midden-Holland" wordt ingevoegd bedrijventerrein Vredenburg II, met in de kolommen de volgende aanduidingen:
kolom gemeente: Waddinxveen;
kolom plaats: Zuidplas;
kolom naam locatie: Vredenburg II;
kolom bruto opp in ha: 29;
- c. In het tabeldeel "Alblasserwaard-Vijfheerenlanden" wordt ingevoegd bedrijventerrein Uitbreiding Parallelweg Schelluinen, met in de kolommen de volgende aanduidingen:
kolom gemeente: Molenlanden;
kolom plaats: Schelluinen;
kolom naam locatie: Uitbreiding Parallelweg Schelluinen;
kolom bruto opp in ha: 13;
- d. In het tabeldeel "Drechtsteden" wordt ingevoegd bedrijventerrein 't Oog, met in de kolommen de volgende aanduidingen:
kolom gemeente: Hardinxveld-Giessendam;
kolom plaats: Hardinxveld;
kolom naam locatie: 't Oog;
kolom bruto opp in ha: 6;
- e. In het tabeldeel "Goeree-Overflakkee" wordt ingevoegd bedrijventerrein Bedrijvenpark Oostflakkee, met in de kolommen de volgende aanduidingen:

kolom gemeente: Goeree-Overflakkee;
kolom plaats: Oude Tonge;
kolom naam locatie: Bedrijvenpark Oostflakkee;
kolom bruto opp in ha: 8;

3.

Tabel 3 van onderdeel B wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het tabeldeel "Goeree-Overflakkee" vervalt bedrijventerrein Bedrijvenpark Oostflakkee, evenals de aanduidingen in de kolommen in dezelfde rij;
- b. In het tabeldeel "Drechtsteden" wordt de aanduiding van de oppervlakte van bedrijventerrein 't Oog gewijzigd, door in de rij waar "'t Oog" is aangegeven, in de kolom opp in ha het aangegeven getal te wijzigen in: 4.

4.

Onderdeel E komt te luiden:

[E. Kernkwaliteiten werelderfgoed als bedoeld in artikel 7.65](#)

In deze bijlage zijn de kernkwaliteiten, bedoeld in artikel 7.65, beschreven van de werelderfgoederen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Neder-Germaanse Limes.

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is onderdeel van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en strekt zich uit over de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht. Het is een oude verdedigingslinie, zodanig ontworpen en aangelegd dat water gebruikt kon worden als afweermiddel bij vijandelijke invallen. Vanaf 1815 werd deze verdedigingslinie ingericht met de stad Utrecht als centraal punt. De 85 kilometer lange Nieuwe Hollandse Waterlinie strekte zich uit van de voormalige Zuiderzee (IJsselmeer) bij Muiden, via de Vecht en de belangrijke garnizoenstad Utrecht, naar Vreeswijk en vandaar naar de Diefdijk, via Asperen naar Gorinchem en de Biesbosch. Deze verdedigingslinie functioneerde van 1815 tot 1963 en bestaat uit de volgende samenhangende onderdelen en kernkwaliteiten : inundatiegebieden en verdedigingswerken (forten, batterijen, lunetten, kazematten en groepsschuilplaatsen) in samenhang met hun omgeving, voormalige schootsvelden en verboden kringen rondom de forten, diverse waterwerken (zoals sluizen en dijken, in het bijzonder de Diefdijk) en overige elementen als beschutte wegen, loopgraven en tankgrachten. Slechts een klein deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie ligt binnen Zuid-Holland, te weten : de historische vestingstructuur van de vesting Gorinchem, enkele linedijken zoals de Dalemsedijk, de Merwededijk, de Waaldijk en de Zuidlingedijk met aan die linedijken een aantal kleinere verdedigingswerken waaronder de Dalemse sluis. De overige delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie liggen buiten de provincie Zuid-Holland. De Zuid-Hollandse delen die behoren tot de Oude Hollandse Waterlinie hebben geen UNESCO Werelderfgoed status.

Richtsnoer voor nieuwe activiteiten:

- behouden en versterken van de kwaliteiten van de Hollandse Waterlinies met aandacht voor de samenhang van alle onderdelen van dit ensemble;
- bewaren van het open zicht van de polders grenzend aan de linedijken;

- herkenbaar houden van het profiel van de liniedijken als historische dijk.

Kernkwaliteiten Neder-Germaanse Limes

Neder-Germaanse Limes is de locatie bekend als de vroegere Romeinse rijksgrens, die van Katwijk aan Zee naar Remagen in Duitsland loopt. In Nederland betreft dit het grondgebied van de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd. In Duitsland loopt de vroegere Romeinse rijksgrens door de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts.

Kernkwaliteiten van de Neder-Germaanse Limes zijn:

- a. de unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven (militaire) grens van het voormalige Romeinse Rijk; en
- b. archeologische overblijfselen uit de periode 20 voor tot 450 na Christus langs, en samenhangend met, de toenmalige loop van de Rijn, bestaande uit:
  - 1°. militaire versterkingen (legioensvestigingen, forten, wachttorens, tijdelijke kampen), burgerlijke nederzettingen, tempel en grafvelden;
  - 2°. overige militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, bruggen, havens, oeverwerken, kanaal, aquaduct, pannenbakkerij ;
  - 3°. verlande delen van de rivier met scheepswrakken en afvallagen.

Richtsnoer voor nieuwe activiteiten:

- ontwikkelingen dragen bij aan de instandhouding van de uitzonderlijke universele kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als ze de 'kernkwaliteiten' behouden of versterken. Het behoud van deze kernkwaliteiten wordt mede gewaarborgd door de regels voor archeologische bescherming die aan de werelderfgoederen zijn gekoppeld.